

Dnr. 2024/0072

Beslutande instans: Fakultetsnämnden

Beslutande datum: 2024-02-13

Allmän studieplan för *Arbetslivsve-* *tenskap* vid Mälardalens universitet

Forskarutbildningsämnet Arbetslivsvetenskap

Arbetslivsvetenskap vid Mälardalens universitet är ett flervetenskapligt ämne som har sin bas i samhällsvetenskap och humaniora. Arbetslivsvetenskap innefattar vetenskapliga studier av sociala processer i arbetet och av villkor och möjligheter i arbetslivet över tid - ur individens, arbetsplatsens, organisationens och samhällets perspektiv. Arbetets betydelse för människors utveckling, välbefinnande och hälsa är centralt. Delaktighet ses som ett centralt begrepp i detta sammanhang och genusperspektiv har en särskild betydelse för studier i och utanför välfärdtjänstesektorn. Globalisering, etnisk, kulturell och social mångfald är andra processer av central betydelse i dagens arbetsliv.

Arbetslivsvetenskaplig forskning omfattar teorier och metoder för studier av sociala processer som rör individer, grupper och organisationer i arbetslivet, liksom beroendet av berörda sammanhang (t.ex. samhälle kultur). Forskningen har ett tvärprofessionellt intresse som omfattar utveckling, förändring såväl som förebyggande åtgärder.

Syfte och mål med forskarutbildningen

Syftet med forskarutbildningen är att doktoranden ska utveckla de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som behövs för att kunna planera, genomföra samt muntligt och skriftligt redovisa vetenskapliga studier inom forskarutbildningsämnet arbetslivsvetenskap.

Utbildning på forskarnivå kan leda till två olika examen, doktorsexamen (240 högskolepoäng motsvarande heltidsstudier på fyra år) och licentiatexamen (120 högskolepoäng motsvarande heltidsstudier på två år).

Genom aktivt deltagande i kurser och arbete med avhandlingen respektive licentiatuppsatsen samt aktivt deltagande i seminarieverksamhet som genomförs inom respektive forskarutbildningsämne stöds nedan examensmål på forskarnivå i enlighet med Högskoleförordningen, bilaga 2 (SFS 1993:100).

Licentiatexamen

Mål

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden:

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden:

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden:

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Vetenskaplig uppsats

För licentiatexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig uppsats om minst 60 högskolepoäng godkänd.

Doktorsexamen

Mål

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden:

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)

För doktorsexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

Forskarutbildningens upplägg

Individuell studieplan

För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan enligt 6 kap. 29 § HF. Den individuella studieplanen ska innehålla universitetets och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. I den individuella studieplanen ska aktiviteter som ger förutsättningar att nå de nationella såväl som ämnesspecifika examensmålen preciseras.

Den individuella studieplanen ska regelbundet följas upp och efter samråd med doktoranden och hans eller hennes handledare ändras av universitetet i den utsträckning som behövs.

Kurser

Som en viktig del av forskarutbildningen inom arbetslivsvetenskap ingår det att läsa kurser. Kurser välj i samråd med huvudhandledaren och kan läsas vid universitetet eller vid andra lärosäten och ska dokumenteras i den individuella studieplanen.

För doktorsexamen inom arbetslivsvetenskap ingår en kursdel om minst 50 högskolepoäng varav nedanstående kurser om 35 högskolepoäng är obligatoriska

Obligatoriska kurser, 35 högskolepoäng

Hälsa och Välfärdskurs, 5 hp

Ämnesfördjupade kurs, 10 hp

Vetenskaplig metod, 20 hp

För licentiatexamen ingår inom arbetslivsvetenskap en kursdel om minst 25 högskolepoäng varav nedanstående kurser om 17,5 högskolepoäng är obligatoriska

Obligatoriska kurser, 17,5 högskolepoäng

- Ämnesfördjupad kurs, 5 hp
- Vetenskaplig metod, 10 hp
- Hälsa och Välfärdskurs, 2,5 hp

Poänggivande moment

Doktoranden har även möjlighet inom ramen för forskarutbildningen vid MDU att inkludera poänggivande moment. Inom arbetslivsvetenskap kan följande moment ingå som kan ge poäng:

- För referegranskade poster- och muntliga presentationer på nationella eller internationella konferenser kan doktoranden erhålla 1,5 högskolepoäng per presentationstillfälle. Totalt antal högskolepoäng för konferenspresentationer kan uppgå till maximalt 3 högskolepoäng för doktorsexamen och maximalt 1,5 högskolepoäng för licentiatexamen.

Granskning av pågående studier

Vid MDU ska doktoranden inom ramen för forskarutbildningen presentera de pågående forskarstudierna internt men också vid offentliga seminarier/granskningstillfällen för att ge forskarsamhället och allmänheten insyn i den forskning som bedrivs på universitetet. Syftet med tillfällena är att doktoranden ska ges möjlighet till diskussion av det pågående arbetet och få det

granskat av interna och externa seniora forskare. Vid MDU ingår två obligatoriska granskningstillfällen som doktoranden ska presentera vid:

- Halvtidsseminarium/halvtidsgranskning, gäller ej doktorander som ska avlägga licentiatexamen
- Slutseminarium/förhandsgranskning

Doktorsavhandling

En doktorsavhandling ska inom arbetslivsvetenskap utformas som en sammanläggningsavhandling eller monografi och kan författas på svenska eller engelska.

En sammanläggningsavhandling består av delarbeten samt en sammanläggningsdel, en så kallad kappa. Delarbetena ska motsvara den kvalitet som krävs för publicering i internationella refereegranskade tidskrifter. När avhandlingen läggs fram till disputation inom arbetslivsvetenskap ska den utgöras av tre till fyra delarbeten. Minst två delarbeten ska vara publicerade eller accepterade. Det tredje delarbetet kan vara ett inskickat manus. Det fjärde delarbetet kan var ett manus.

Sammanläggningsdelen ska belysa de olika delarbetena, hur de hänger samman och vilken kunskap de sammanlagt genererar. I avhandlingen, oavsett om den skrivs på svenska eller engelska, ska det ingå sammanfattningar på både svenska och engelska.

Licentiatuppsats

En licentiatuppsats ska inom arbetslivsvetenskap utformas som en sammanläggningsavhandling eller monografi och kan författas på svenska eller engelska.

En licentiatuppsats som skrivs som en sammanläggningsuppsats består av delarbeten samt en sammanläggningsdel. Delarbetena ska motsvara den kvalitet som krävs för publicering i internationella refereegranskade tidskrifter. När licentiatuppsatsen läggs fram för licentiatseminarium inom arbetslivsvetenskap ska minst en av delarbeten vara publicerade eller accepterade. Av övriga delarbeten ska minst en finnas i form av manus.

Sammanläggningsdelen ska belysa de olika delarbetena, hur de hänger samman och vilken kunskap de sammanlagt genererar. I licentiatuppsatsen, oavsett om den skrivs på svenska eller engelska, ska det ingå sammanfattningar på både svenska och engelska.

Examination

Utbildning på forskarnivå avslutas med doktorsexamen eller licentiatexamen. Doktorand med doktorsexamen som mål har rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen som en etapp i forskarutbildningen.

Doktorsexamen

För doktorsexamen krävs totalt genomförda 240 högskolepoäng, vilka utgörs av:

- godkända kurser och andra poänggivande moment om 50 högskolepoäng
- godkänd doktorsavhandling vars omfattning motsvarar studier om 190 högskolepoäng

Disputation

Doktoranden ska självständigt försvara sin avhandling vid en offentlig disputation.

Avhandlingen examineras av betygsnämnd med betyget godkänd eller underkänd.

Licentiatexamen

För licentiatexamen krävs totalt genomförda 120 högskolepoäng, vilka utgörs av:

- godkända kurser och andra poänggivande moment om 25 högskolepoäng
- godkänd licentiatuppsats vars omfattning motsvarar studier om 95 högskolepoäng

Licentiatseminarium

Doktoranden ska självständigt försvara sin licentiatuppsats vid ett offentligt seminarium.

Licentiatuppsatsen examineras av betygsnämnd med betyget godkänd eller underkänd.

Examensbenämning

För doktorsexamen

Filosofie doktor

För licentiatexamen

Filosofie licentiat

Ytterligare information

Ytterligare information finns att läsa i Mälardalens universitets *Regler för utbildning på forskarnivå*. Information finns även på universitetets hemsida.

Behörighetskrav

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har, enligt 7 kap. 39 § HF den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Universitetet får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl, enligt 7 kap 39 § HF.

Särskild behörighet

Särskild behörighet för att antas till arbetslivsvetenskap har den som har

1. nödvändiga kunskaper från högskoleutbildning eller motsvarande utbildning och/eller yrkeserfarenhet som bedöms utifrån relevansen för forskningsprojektet,
2. nödvändiga språkkunskaper i engelska, såväl muntliga som skriftliga,
3. bedömd förmåga till självständigt arbete och förmåga att formulera och angripa vetenskapliga problem.

Urval

Urval bland sökande som uppfyller behörighetskraven görs utifrån en bedömning av de sökandes förmåga att tillgodogöra sig utbildningen.

Urvalet görs av ansvarig för antagningsprocessen och utsedd rekryteringsgrupp. Urvalet och eventuell rangordning av sökande vilka bedöms behöriga ska dokumenteras. Endast doktorander som kan erbjudas handledning och godtagbara studievillkor i övrigt får antas. Det åligger akademichef att säkerställa att en finansieringsplan som motsvarar hela studietiden är garanterad vid antagningstillfället.

I urvalsprocessen ska lika rättigheter och möjligheter för sökande oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder främjas i enlighet med Mälardalens universitets likabehandlingsplan. Vid val mellan två jämbördiga sökande av olika kön ska i första hand underrepresenterat kön väljas.

Ikraftträdande och övergångsregler

Föreliggande studieplan träder i kraft 2024-03-01.

Doktorander antagna före detta datum har rätt att följa den studieplan och examinationskrav som doktoranden blev antagen på. Om doktoranden begär det och det är lämpligt kan det, i den individuella studieplanen, beslutas att doktoranden ska gå över till utbildning enligt den nya studieplanen.